

ØSTRE LANDSRET DOM

afsagt den 8. juli 2026

Sag BS-7158/2025-OLR
(9. afdeling)

Københavns Politi

mod

A

[Redacted text block containing multiple lines of text, all obscured by grey bars.]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
(advokat Amalie Starch Larsen og advokat Helena Reumert Gjerding (prøve),
begge for alle de indstævnte)

Københavns Byret har den 24. januar 2025 afsagt dom i 1. instans (sag BS-13732/2022-KBH).

Landsdommerne Malou Kragh Halling, Line Bjørklund og Kathrine Waage (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

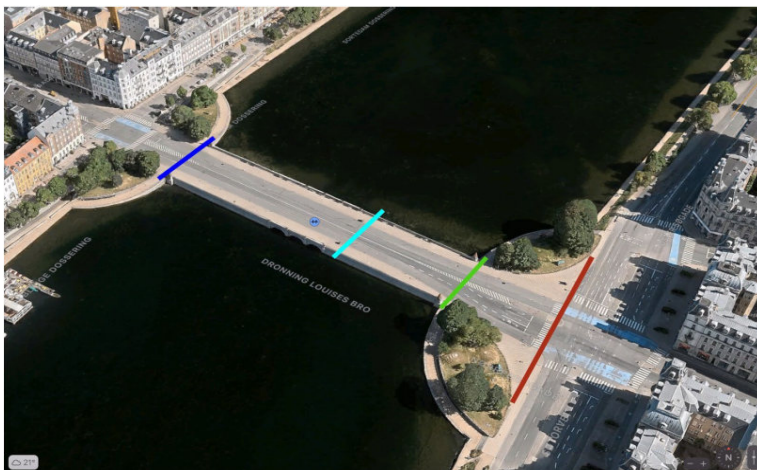
Påstande

Appellanten, Københavns Politi, har nedlagt påstand om frifindelse, således at Københavns Politi ikke tilpligtes at indbringe sagen for retten efter retsplejeloovens § 469, jf. grundlovens § 71, stk. 6.

De indstævnte, [REDACTED] A [REDACTED] m.fl., har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Københavns Politi har fremlagt et støttebilag, der viser politiets placering – efter politiets opfattelse – på og ved Dronning Louises Bro den 1. maj 2019.

XX Mørk blå: Afspærring med politibiler, med sluse mod Nørrebro XX

XX Grøn: Kile af betjente, iværksættes ca. kl. 13. trækkes tilbage ca. 13.10 XX

XX Rød: Kæde af politibiler og betjente inkl. hunde mod Søtorvet ca. 13.29. XX

XXX Lys Blå: Politikæde med betjente midt i ca. 13.40 XXX

Forklaringer

Politikommisær **F** vicepolitiinspektør **G** og **E**
 har afgivet supplerende forklaring. Gruppefører **H**
C **D** og **B** har endvidere afgivet forklaring.

Gruppefører H har forklaret, at han den 1. maj 2019 arbejdede som gruppefører og i dag er delingsfører. Han var med til at sætte den første kile ind, som efterfølgende blev trukket tilbage. De ønskede at adskille to blokke i demonstrationen fra hinanden. Den første kile satte de lige i starten af broen på Indre By-siden ud for de grusstier, der løber ned langs siden af søerne. Stedet er markeret med en grøn streg på støttebilaget. Da de første gang måtte opgive kilen, blev demonstrationen stående. Den del af demonstrationen, som han omtalte som den hårde kerne, og som politiet ønskede at få gennem slusen, blev stående. Der var på dette tidspunkt bevægelsesfrihed, og de, der ville forlade stedet, kunne bare gå derfra. Politiet havde ingen adgangskontrol, efter at de havde trukket den første kile tilbage, og der var fri til- og afgang af mennesker. Alle kunne bevæge sig, som de ville. Der var efter hans opfattelse en kerne blandt deltagerne, der konfliktoptrappede og gerne ville have en konfrontation med politiet.

Han husker ikke, hvad der skete nede bagved på Søtorvet på dette tidspunkt. For at sikre, at sådanne situationer ikke bliver farlige for trafikken, er der normalt motorcykelbetjente sat ind til at regulere trafikken og signalere, at der er en demonstration. Der var derfor en bagtrop, der skulle skærme af bagtil og håndtere færdslen.

De etablerede en afspærring/politikæde, fordi de ønskede at gøre et nyt forsøg på at etablere slusen. De satte den til at starte med samme sted, som de havde sat den første kile, men den bevægede sig derfra videre frem over broen. Hans opgave var at håndtere den forreste del af demonstrationen, der skulle gennem slusen, og de lavede et fysisk stempel og gik frem. Afspærringen endte derfor med at blive sat længere fremme på broen på det sted, der på støttebilaget er markeret med en lyseblå streg. I den forreste del af demonstrationen var der efter hans opfattelse en del personer med ond vilje, som politiet ville have gennem slusen for at tage brodden af den hårde stemning. Disse personer ville gerne have en konfrontation med politiet og søgte enhver lejlighed hertil. Deres fokus var rettet mod politiet i stedet for mod at gennemføre demonstrationen.

I den første kile havde der stået to rækker af betjente, som så hver deres vej. På dette tidspunkt var der mange "almindelige mennesker" til stede, og der var betydelig afgang af disse personer. Ved den anden kile, som egentlig nærmere var en afspærring end en kile, var alle betjentenes fokus rettet ind mod broen, og deres ansigter vendte samme vej. Efter hans opfattelse skal en kile normalt

slås, uden at politiet bliver set, således at der er et overraskelsesmoment. Det var ikke tilfældet ved kile nummer 2, som derfor nærmere var en afspærring. De foretog en grovsortering imens. Hvis nogen var helt uden for den målgruppe, de ønskede at få igennem slusen, blev de sorteret ud. Det kunne for eksempel være en ældre dame på 80 år, der havde forvildet sig ind. De sorterede fortsat i denne fase, men på et tidspunkt meddelte de, at perimeteren var dannet, og at det ikke længere var muligt for folk at gå tilbage mod Søtorvet. De personer, som på dette tidspunkt befandt sig bag ved kæden på Søtorvssiden, blev bedt om at gå mod Fælledparken ad en anden rute. Grovsorteringen tog noget tid, men han kan ikke angive hvor længe. Der gik en periode fra det tidspunkt, hvor de gik i gang med at sætte kæden, til politiet stod fast. Da politiet stod fast, anså han grovsorteringen for afsluttet. Undervejs blev deltagerne vejledt. Politiet ønskede ikke at tilbageholde folk på broen, men ønskede, at de skulle gennem slusen. De åbnede kæden, indtil han besluttede, at der ikke skulle flere igennem.

Han stod selv omtrent en halv meter bag kæden og befandt sig efter hans egen opfattelse midt i orkanens øje. Han blev ved kæden. Efter at de havde sat kæden, vejledte de deltagerne om, at de skulle gå ned til besigtigelsesslusen. En stor del fulgte denne vejledning, men en betydelig del ønskede efter hans opfattelse konfrontation. Disse personer var ligeglade med vejledningen og blev bare stående. Han forsøgte at bytte rundt på nogle af betjentene i kæden, fordi det var belastende for hans medarbejdere at blive råbt ind i hovedet af de samme personer over længere tid. De forsøgte gennem dialog at sikre, at deltagerne kom videre til den endelige destination, som var Fælledparken.

Han stod på Indre By-siden af broen på det sted, hvor Søtorvet bliver til Dronning Louises Bro. Han var en del af begge kiler, hvoraf den sidste rettelig var en afspærring. Grovsorteringen skete på grundlag af betjentenes 3-sekunders visuelle besigtigelse. Han var ikke selv en del af det, der skete nede ved Søtorvet. Han stod på et tidspunkt helt nede mod Nørrebrogade på det sted, der på støttebilaget er markeret med en mørkeblå streg. Der var kun politibiler nede ved Søtorvet. Der var ikke politibiler oppe ved kæden på broen.

Han har endvidere forklaret om det taktiske niveau, at der over ham var KSN, hvor [redacted] lagde den overordnede strategi. At etablere slusen var [redacted]s beslutning. Vidnet var den udførende på gaden. Han delte sine oplevelser ude på stedet med [redacted] og talte med ham om at stoppe registreringerne i slusen, hvilket de blev enige om at gøre.

I begyndelsen foretog de registreringer i slusen, fordi politiet på Israels Plads havde oplevet vold mod politiet, og de ønskede at finde ud af, hvem de havde haft igennem slusen for efterfølgende at kunne identificere gerningsmænd. På et tidspunkt overgik de til kun at filme de pågældende, der gik gennem slusen,

fordi de oplevede, at deltagerne ellers ikke ønskede at gå igennem slusen. Hele processen blev derved forhalet. Deltagere, der kom igennem slusen, lavede uorden på den anden side, og politiet måtte også bruge styrker på at håndtere denne uorden. Der var meget uorden. Beslutningen om at nøjes med at filme blev truffet ud fra et politifagligt skøn, hvor de lagde vægt på, at de trods alt havde hændelsesforløbet på video.

Politikommisær F har supplerende forklaret, at han undervejs på ruten hen til broen så pyro anvendt, og at det efter hans opfattelse var årsagen til, at der blev etableret en kile. Dette burde fremgå af POL-DOK. Han kender systemet POL-DOK, men han skriver ikke selv i systemet.

Politiet indsatte hundepatrulje præventivt på grund af den hårde stemning. Der havde været uorden, og en kollega var blevet påkørt. Hundene skulle fungere som en taktisk reserve, der kunne støtte op, hvis nogen forsøgte at løbe ud, eller hvis stemningen udviklede sig i en hårdere retning. De fik melding om, at der havde været fyrværkeri på Israels Plads. Som han husker det, var der tale om romerlys. De oplysninger, han modtog, blev normalt sendt ind på meldeblanketter.

Han var placeret der, hvor den første kile blev forsøgt sat ind. Det sted er markeret ved den grønne streg på støttebilaget. Han havde til opgave at etablere kilen og at sortere de personer fra, der ikke skulle op igennem slusen. Senere blev der etableret en kile/politikæde længere oppe på broen markeret med en lyseblå streg på støttebilaget, men de satte den til at starte med samme sted, som de havde forsøgt at sætte den første kile. Med kæden længere oppe på broen sørgede de for, at der ikke kom flere ind i området foran slusen.

Ved Søtorvet stod der betjente, der sørgede for at gelejde folk væk fra området. Derudover lukkede de for trafik, der ikke havde med demonstrationen at gøre. De sorterede hele tiden, så almindelige borgere ikke kom frem til slusen. Der var en del personer, der ikke ønskede at være en del af den forreste del af demonstrationen. Disse personer ville politiet gelejde væk via Sølvgade mod Fredens Bro.

Mellem det første og andet forsøg på at lave en kile var det svært at sortere demonstranterne på grund af højtalervognen. Højtalervognen spærrede fysisk, og politiet måtte derfor ind og sortere manuelt. Vognen påkørte en politimand.

Deltagerne kunne komme ud ved Søtorvet, og man kunne også gå ud på grusstierne ved de grønne områder ved broens begyndelse. Der var efter hans opfattelse hele tiden åbent til siderne, men nogle af deltagerne kan have følt, at de var lukket inde.

Politiet kommunikerede til deltagerne placeret mellem politikæden og slusen, at de skulle gå op til slusen for at lade sig registrere, og at de ikke var frihedsberøvede. De personer, der stod på broen på Indre By-siden af kæden, måtte enten gå en anden vej mod Fælledparken eller vente, til alle var kommet igennem slusen.

Han stod på broen på det sted, hvor de forsøgte at etablere den første kile, da demonstrationen kom. Efter det mislykkede forsøg på at etablere den første kile trak politiet sig tilbage og fordelte sig i området herfra og længere ud på midten af broen. Han blev selv sendt om på den anden side af slusen mod Nørrebro. Han deltog derfor ikke selv i etableringen af politikæden, fordi han blev sendt over på Nørrebro-siden for at modtage de demonstranter, der kom gennem slusen. Han var kun med til sorteringen ved den første kile, der siden blev opgivet. Han var ikke nede ved Søtorvet.

Vicepolitiinspektør G har supplerende forklaret, at når han i byretten forklarede, at det var politiets opfattelse, at der "skulle ske noget", byggede han det på sin erfaring som indsatsleder. Der var nogen, der maske-rede sig, og demonstrationen fik et hårdere udtryk. Der var også en modde-monstration, og stemningen ændrede sig. Han vurderede, at der ville ske et el-ler andet enten mod politiet eller mod den anden demonstration.

Som planlagt blev den rolige del af demonstrationen sendt til højre lige før broen og videre langs søerne mod Fælledparken. Han ved ikke, hvor mange der gik denne vej, men det var ikke en lille ubetydelig del, ligesom det heller ikke var majoriteten. Gruppen var så stor, at der var behov for at regulere færdslen ned til Fælledparken. Det ville han ikke have besluttet, hvis der havde været tale om en lille gruppe.

Kilen skulle sættes ind for at afskære den del af demonstrationen, som havde et hårdt udtryk, og som politiet ønskede at visitere. Det blev kendt blandt demonstranterne, at politiet havde denne plan, og det gjorde, at forløbet trak ud. Da de satte kilen/politikæden anden gang, skulle de deltagere, der befandt sig på bysi-den af kæden, guides mod Fælledparken ad en anden rute. Politikæden blev anden gang sat samme sted, som den første kile blev forsøgt sat. Opgaven var at sørge for, at deltagerne på broen ikke kunne gå samme vej tilbage, men også at de deltagere, der var på den anden side af kæden, blev guidet ind mod byen.

Formålet med slusen var at finde fyrværkeri eller maskeringsgenstande. Der blev fundet flere cykelstøtteben i slusen, som efter politiets erfaring kan bruges som slagvåben. Der var en større politiindsats i området omkring Rasmus Palu-dan, og denne demonstration var typisk rettet imod ham og hans ytringer.

C har forklaret, at hun deltog i demonstrationen den 1. maj 2019. Hun er arbejdsmiljøkonsulent i en fagforening og underviser i arbejdsmiljø. Hun gik i begyndelsen bagest i demonstrationen sammen med børnefamilier og ældre. På Israels Plads var stemningen efter hendes opfattelse god, og folk var i godt humør og dansede på gaden.

På et tidspunkt gik demonstrationen i stå, og hun gik derfor i højre side hen over Dronning Louises Bro i retning mod Nørrebrogade for at finde årsagen. Da hun kom op på broen, så hun, at den vogn, der kørte forrest i demonstrationen, var stoppet. Hun vidste ikke hvorfor. Hun satte sig på en bænk på broen for at vente og se, hvad der skete. Kort efter udviklede situationen sig hurtigt, og hun oplevede, at hun blev spærret inde. Politibiler spærrede hendes mulighed for at komme videre ned ad Nørrebrogade. Efterhånden registrerede deltagerne, at noget ikke var, som det skulle være, og mange spurgte, hvad der skete.

På et tidspunkt blev det meddelt fra højtalervognen, at politiet ville se, hvad folk havde i lommer og tasker. Hun overhørte en samtale mellem to unge kvinder og en politibetjent. Den ene af de unge kvinder forklarede, at hun skulle holde en tale i Fælledparken og ikke ville komme for sent. Politibetjenten svarede venligt, men fast, at det ikke var muligt. Hvis man skulle videre herfra, måtte man stille sig op i den række, der var etableret på venstre side mod Nørrebrogade. Hun opfattede det sådan, at deltagerne nok ville komme ud én ad gangen, og hun accepterede, at hun måtte blive på broen, til hun kunne få lov til at komme videre.

Hun gik ikke selv tilbage mod Søtorvet, men hun overværede en mand med cykel, der sagde, at han hverken kunne komme ud fortil eller bagtil mod Søtorvet. Hun havde ikke selv forsøgt at komme ud bagtil. Hun stillede sig ikke straks i kø, da hun havde tid nok, og hun satte sig igen på en bænk og lod de unge komme først. Hun var blandt de sidste, der kom gennem slusen. Hun kom gennem slusen uden registrering, mens en demonstrant lige foran hende blev registreret og kropsvisiteret. Hun ventede blot på sin tur. Hun forklarede, at den betjent, der talte til de to unge kvinder, fremstod tydelig, og at der ikke var tale om et oplæg til diskussion.

D har forklaret, at hun deltog i demonstrationen den 1. maj 2019. Hun driver en restaurant. Hun oplevede stemningen ved demonstrationen som rar. Hun kom lidt senere til og stødte til optoget ved krydset Vendersgade/Farimagsgade. Hun befandt sig ikke langt bagved højtalervognen. Hun gik med i demonstrationen, som stoppede ved broen. Hun tænkte først, at der nok skulle være tale. Demonstrationen stod imidlertid stille i noget tid. Hun gik frem mod en ven og fandt ud af, at politiet havde stoppet demonstrationen. Da hun havde fundet sine venner igen, ønskede de at forlade demonstrationen. Hun oplevede da, at der bag dem mod Indre By var en hel linje af betjente, og at de derfor ikke

kunne komme ud. De spurgte betjentene bagved, hvordan de kunne komme ud, men de fik ikke rigtig noget svar. De fik at vide, at de skulle gå op midt på broen og spørge. Bagtil mod Indre By stod der fortsat politibetjente, som spærrede, og foran var der politivogne. På et tidspunkt kunne de komme igennem bagtil, men de kunne fortsat ikke komme igennem oppe ved Nørrebro.

Der var politibetjente med hunde ved starten af broen ud for grusstierne, der fører ned langs siden af søerne. Der var politivogne ved afspærringen på broen og ovre på Nørrebro-siden. De fik forskellige forklaringer, og de kunne efter hendes opfattelse ikke komme ud, uanset hvem de spurgte. Ingen kunne sige, hvad det hele handlede om. Hun befandt sig i området, der på støttebilaget ligger mellem den grønne og den lyseblå streg. Hendes ven befandt sig i området, der på støttebilaget ligger mellem den lyseblå og den mørkeblå streg. Ingen af dem kunne forlade området. Hun havde indtryk af, at slusen først blev etableret på et langt senere tidspunkt. Der var en rolig stemning, og folk stod og talte sammen, men ville gerne videre og var irriterede over ikke at kunne komme ud. På et tidspunkt fik de at vide, at de kunne komme ud ved en sluse, hvor der skulle tages et billede. Hun måtte ikke få at vide, hvad billedet skulle bruges til.

E har supplerende forklaret, at hun deltog i demonstrationen den 1. maj 2019, og at hun i forhold til sin forklaring i byretten vil præcisere, at hun ikke kunne sige, om der var en festlig stemning, da optøget nåede Nørre Farimagsgade. Hun befandt sig relativt langt bagude i optøget, men ikke helt nede bagest ved børnene og de ældre. På et tidspunkt blev der holdt pause, uden at hun vidste hvorfor. Demonstrationen fortsatte derefter, og de befandt sig alle på broen, da optøget igen stod stille. Hun ved ikke, hvorfor det ikke fortsatte. Fra højtalervognen blev der givet besked om, at børnene selv skulle gå til Fælledparken. Hun og hendes kæreste havde ikke børn med, og de blev derfor hængende. Hun forklarede, at demonstrationen blev opløst fra højtalervognen, som opfordrede alle til at tage til Fælledparken på egen hånd. På dette tidspunkt kom der en række betjente, der delte demonstrationen ved en afspærring/politikæde på det sted, der på støttebilaget er markeret med en lyseblå streg. Hun befandt sig på Søtorvssiden af afspærringen, mens hendes kæreste befandt sig på den anden side.

Hun gik ned mod betjentene ved Søtorvet, der stod med hunde. Hun talte samtidig med sin kæreste i telefon. Hun ville gå imellem betjentene, mens hun talte med kæresten, men hun blev bange for hundene. Hun fik at vide, at hun skulle gå ud i den anden ende. Hun fik ikke oplyst, at der var etableret en sluse. Ved politikæden på broen mødte hun en betjent, der sagde, at hun skulle gå tilbage til Søtorvet. Hun følte sig i et limbo og blev sendt frem og tilbage og fik forskellige beskeder. Pludselig forsvandt kæden midt på broen, og der kom besked om, at de skulle ud gennem slusen. Der var imidlertid lang kø ved slusen.

Hun oplevede ikke, at politiet først havde forsøgt at sætte en kile på det sted, der er markeret med en grøn streg på støttebilaget. Den kile hørte hun først om i forbindelse med sagen i byretten. På dagen oplevede hun først betjentene ved politikæden markeret ved den lyseblå streg. Da denne politikæde forsvandt, oplevede hun, at demonstrationen igen var samlet, og at deltagerne derefter fik at vide, at de kunne gå op til slusen.

B har forklaret, at hun deltog i demonstrationen den 1. maj 2019. Hun var 15 år og kom sammen med sine venner direkte fra skole. De tog hen til Israels Plads, hvor demonstrationen startede. Hun oplevede, at der var en god stemning. Der var en moddemonstration, og politiet var til stede. Hun befandt sig ret langt fremme i optøget. Demonstrationen stoppede ved broen, og deltagerne blev forvirrede. Hun hørte fra højtalervognen, at demonstrationen blev opløst på grund af maskering. Hun skulle senere samme dag holde en tale i Fælledparken og ville gerne nå frem til dette. Der var allerede lukket af mod Nørrebrogade, hvor hun kunne se politifolk. Hun fik oplyst, at hun kunne komme ud ved enden mod Søtorvet sammen med andre personer uden fyrværkeri. Hun besluttede at gå den vej for at kunne nå at holde sin tale.

Hun gik derfor ned mod Søtorvet, men hun kunne ikke komme ud. Hun fik at vide af politifolkene, at hun skulle gå ned i den anden ende. Hun kunne ikke gå ned ad grusstierne til søerne, for der var lukket af. Hun fik igen at vide, at hun skulle gå ned i den anden ende. Hun gik herefter tilbage til Nørrebro-enden og forklarede situationen til betjentene, men de ville efter hendes opfattelse ikke svare hende eller kigge på hende. Efter dette måtte hun og de øvrige blot vente. De satte sig og spillede kort og havde ikke noget at lave.

Senere opstod der en meget lang kø ved slusen, som næsten ikke rykkede sig. Da køen på et tidspunkt blev kortere, stillede de sig op i køen. Hun blev ved slusen bedt om at tømme sin taske, og der blev taget et billede af hendes ansigt, for at hun kunne få lov til at gå. Hun oplevede dette som ubehageligt, særligt fordi hun var 15 år og gik i folkeskole.

Retsgrundlaget

Politolovens § 3 blev ændret ved lov nr. 83 af 30. januar 2019. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget (Folketingstidende 2018-19, lovforslag nr. 96 af 14. november 2018) anføres det bl.a.:

” 2.1.2. Retsplejelovens kapitel 43 a

Retsplejelovens kapitel 43 a indeholder en række rettigheder for den, der er frihedsberøvet uden for strafferetsplejen, når frihedsberøvelsen ikke er bestemt af en dømmende myndighed, jf. § 468. Det drejer sig bl.a. om ret til på begæring at få prøvet frihedsberøvelsens lovlighed ved retten, jf. § 469, stk. 1.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til retsplejelovens kapitel 43 a, jf. Folketingstidende 1953-54, tillæg A, spalte 1515, at reglerne ved forhandling med Indenrigsministeriet og Socialministeriet er søgt udformet således, at de er anvendelige på prøvelse af enhver administrativt bestemt frihedsberøvelse, hvis lovlighed efter grundloven skal kunne prøves af en dømmende myndighed. I overensstemmelse med grundlovens § 71 finder de foreslåede regler således ikke anvendelse ved frihedsberøvelse inden for strafferetsplejen.

Retsplejelovens kapitel 43 a vil bl.a. finde anvendelse i tilfælde, hvor der er sket frihedsberøvelse efter politiloven. I tilfælde, hvor et indgreb efter politiloven ikke har karakter af frihedsberøvelse, vil der være den sædvanlige adgang til at indbringe spørgsmålet om indgrebets lovlighed for domstolene efter grundlovens § 63.

Politiet ses allerede i dag i visse sager at forelægge spørgsmålet om et indgrebs lovlighed for retten, uanset at der efter politiets opfattelse ikke var tale om frihedsberøvelse. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor den, der har været udsat for indgrebet, gør gældende, at der var tale om frihedsberøvelse, hvis sagens samlede omstændigheder taler for at lade retten tage stilling til spørgsmålet.

...

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

På baggrund af Højesterets dom af 7. februar 2018 må det lægges til grund, at der er forskel på frihedsberøvelsesbegrebet i henholdsvis politiloven og EMRK, og at frihedsberøvelsesbegrebet i politiloven har et videre anvendelsesområde end frihedsberøvelsesbegrebet i EMRK.

...

Den foreslåede ændring vil indskrænke anvendelsesområdet for det eksisterende frihedsberøvelsesbegreb i politiloven. Politiet vil derfor fremover kunne anvende indgreb som eksempelvis optisk følge, uden at dette vil have karakter af frihedsberøvelse efter politiloven, så længe indgrebet ikke (også) har karakter af frihedsberøvelse efter EMRK.

...

Derudover vil personer, over for hvem et sådant indgreb anvendes, ikke omfattes af bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 43 a om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at politiet også fremover på begæring vil kunne forelægge spørgsmålet om indgrebets lovlighed for retten, hvis det gøres gældende, at der har været tale om frihedsberøvelse, og hvis sagens samlede omstændigheder taler for indbringelse, jf. ovenfor. På den baggrund vurderes forslaget ikke at rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 71, stk. 6."

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

A m.fl. har som et nyt anbringende under hovedforhandlingen yderligere gjort gældende, at der – udover af de personer, der befandt sig forrest i demonstrationen mellem afspærringen på broen og slusen i Nørrebroen - tillige skete frihedsberøvelse af de personer, der befandt sig på Indre By-siden af afspærringen af Dronning Louises Bro. Indstævnte har herved anført, at der mellem kl. 13.22 og kl. 13.30 blev lukket af bagtil ved Søtorvet med be-

tjente, politivogne og hundepatruljer på det sted, der på støttebilaget er markeret med en rød streg. Denne bageste del af demonstrationen blev derved udelukket fra at komme frem til slusen på grund af afspærringen oppe på broen, ligesom de heller ikke kunne komme ud ved Søtorvet. Varigheden af frihedsberøvelsen af disse personer kan ikke vurderes, eftersom politiet ikke har fremlagt materiale, der kan belyse dette.

Københavns Politi har heroverfor anført, at der ikke var lukket af bagtil ved Søtorvet. Der kan have været forvirring, og hundene kan have fået folk til at tro, at de ikke kunne komme ud over Søtorvet, men man kunne passere ved stierne, der fører langs søerne. På videomaterialet kan man se personer forlade det grønne område ved stierne. Nogle kan have oplevet forvirring eller usikkerhed, men der var de facto passage mod Søtorvet. Vedrørende politiets kommunikation er der grænser for, hvor godt politiet kan kommunikere, når der er mange mennesker og meget støj.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter grundlovens § 71, stk. 6, skal lovligheden af en frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen, der ikke er besluttet af en dømmende myndighed, og som ikke har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, på begæring af den, der er berøvet sin frihed, eller den, der handler på hans vegne, forelægges de almindelige domstole eller anden dømmende myndighed til prøvelse. Nærmere regler herom fastsættes ved lov.

Bestemmelsens sidste punktum er udmøntet i bl.a. retsplejelovens § 469, stk. 1, hvoraf følger, at hvis den, der administrativt er berøvet sin frihed, fremsætter begæring om, at frihedsberøvelsens lovlighed prøves af retten, skal den myndighed, som har besluttet frihedsberøvelsen, forelægge sagen for byretten.

Ordningen blev indført for at sikre en enkel, smidig og effektiv adgang til domstolsprøvelse og indebærer en væsentlig retsbeskyttelse for personer, der uden for strafferetsplejen bliver administrativt frihedsberøvede. Dertil kommer, som også anført af byrettens flertal, at domstolenes prøvelse efter grundlovens § 71, stk. 6, må antages at være mere intensiv end prøvelsen efter grundlovens § 63.

Bestemmelserne indebærer, at en person, der har været administrativt frihedsberøvet, har et ubetinget retskrav på at få sagen prøvet ved retten. Foreligger der derimod ikke en frihedsberøvelse, falder forholdet uden for bestemmelserne.

Sagen vedrører også for landsretten alene spørgsmålet om, hvorvidt Københavns Politi var forpligtet til at indbringe sagen for retten efter retsplejelovens § 469, jf. grundlovens § 71, stk. 6, da demonstranterne fremsendte begæring herom til Københavns Politi.

Efter bevisførelsen lægger landsretten om de faktiske omstændigheder til grund, at demonstrationen og politiets indgreb den 1. maj 2019 overordnet forløb som beskrevet indledningsvist i byrettens dom.

For landsretten har bevisførelsen tillige drejet sig om, hvorvidt den af politiet ca. kl. 13.40 etablerede politikæde midt på Dronning Louises Bro hindrede demonstranter, der befandt sig mellem politikæden og politiets tilstedeværelse ved broens afslutning ved Søtorvet, i at forlade Dronning Louises Bro.

Landsdommerne Malou Kragh Halling og Line Bjørklund udtaler herefter:

Denne sag er indbragt for domstolene i medfør af grundlovens § 63, og vi finder ligesom byrettens flertal, at prøvelsen af den under sagen nedlagte påstand ikke indebærer, at retten skal afgøre, om indgrebet den 1. maj 2019 havde karakter af en frihedsberøvelse i grundlovens, politilovens eller Den Europæiske Menneskerettighedskonventions forstand, og at landsretten endvidere i givet fald heller ikke skal afgøre lovligheden heraf.

Af relevans for prøvelsen i nærværende sag fremgår det af bemærkningerne til forslag til ændring af politiloven fremsat den 14. november 2018, hvorved frihedsberøvelsesbegrebet i politiloven blev indskrænket, at politiet også fremover på begæring vil kunne forelægge spørgsmålet om et indgrebs lovlighed for retten, hvis det gøres gældende, at der har været tale om frihedsberøvelse, og hvis sagens samlede omstændigheder taler for indbringelse. Det blev herom i bemærkningerne anført, at politiet allerede sås at forelægge spørgsmål om indgrebs lovlighed for retten, uanset at der efter politiets opfattelse ikke var tale om frihedsberøvelse. På det grundlag blev det vurderet, at forslaget ikke rejste spørgsmål i forhold til grundlovens § 71, stk. 6.

På denne baggrund finder vi, at politiet i nogle tilfælde vil være berettiget til at afvise begæringer om indbringelse under henvisning til, at der ikke har været tale om frihedsberøvelse, men at der også vil være tilfælde, hvor politiet må anses for at være forpligtet til at indbringe begæringer fremsat efter retsplejelovens § 469, stk. 1, uagtet at der efter politiets opfattelse ikke har foreligget frihedsberøvelse, hvis sagens samlede omstændigheder taler herfor.

I nærværende sag, hvor det er gjort gældende, at der har været tale om frihedsberøvelse, er hovedspørgsmålet for landsretten herefter, om det tillige er situationen, at sagens samlede omstændigheder taler for indbringelse med den virkning, at politiet var forpligtet til at indbringe begæringen for domstolene.

Flere af demonstranterne har for landsretten forklaret om, at de befandt sig på bysiden af politikæden på Dronning Louises Bro, og at de af denne grund var forhindrede i at gå hen mod slusen på Nørrebro siden, men at de samtidig var

forhindret i at forlade stedet via Søtorvssiden af broen, idet der her var spærret af med betjente, hunde og patruljebiler. Københavns Politi har heroverfor anført, at der ikke var lukket af mod Søtorvet, og at disse demonstranter frit kunne forlade området.

Efter bevisførelsen finder vi, at der består betydelige bevisusikkerheder vedrørende denne del af forløbet af demonstrationen og politiets indgreb den 1. maj 2019.

Hertil kommer, at flere af demonstranterne har forklaret om, at de under politiets indgreb manglede relevant information fra politiet eller fik modstridende, utilstrækkelig eller forsinket kommunikation om, hvorledes de skulle forholde sig og om, hvorvidt de kunne forlade broen.

Under disse omstændigheder og efter en samlet vurdering af sagens øvrige omstændigheder, herunder karakteren af indgrebet og antallet af personer, der har ønsket indgrebet prøvet ved domstolene, sammenholdt med reglen i grundlovens § 71, stk. 6, og formålet med bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 43 a, finder vi, at sagens samlede omstændigheder taler for sagens indbringelse for domstolene.

Med denne begrundelse tiltræder vi, at Københavns Politi ikke var berettiget til at afvise at indbringe sagen for domstolene i medfør af retsplejelovens § 469, stk. 1. Vi har ikke herved taget stilling til, om politiets indgreb den 1. maj 2019 havde karakter af en frihedsberøvelse i forhold til deltagerne eller nogle af deltagerne i demonstrationen.

Kst. landsdommer Kathrine Waage udtaler:

Hverken grundlovens § 71, stk. 6, retsplejelovens § 469 eller forarbejderne til disse bestemmelser angiver, hvornår der foreligger en frihedsberøvelse. Det er derfor den myndighed, der har foretaget et indgreb mod en person, der har den umiddelbare kompetence til at fastsætte, hvor grænsen går mellem et indgreb, der indebærer en frihedsberøvelse, og et indgreb, der ikke indebærer en frihedsberøvelse. Denne kompetence kan principielt udledes af grundlovens § 3, som fastsætter, at den udøvende magt er hos Kongen (ministrene).

Det er således i første omfang ministeren – i dette tilfælde reelt politiet – der har kompetencen til at skønne, om et indgreb er en frihedsberøvelse eller ej. Dette indebærer ikke, at en person, som anser sig selv som frihedsberøvet, ikke kan få prøvet, om myndighedens grænsedragning har været korrekt, men spørgsmålet skal prøves inden for rammen af grundlovens § 63. Der er altså tale om et retligt spørgsmål, som domstolene kan og skal prøve som led i den legalitetsprøvelse, der foretages under en retssag i medfør af grundlovens § 63.

De administrative myndigheders prærogativ til at træffe afgørelser inden for den udøvende magts grænser forhindrer ikke, at politiet, som nævnt i lovbetænkningerne til L 96 218, s. 6, "vil kunne forelægge spørgsmålet om indgrebs lovlighed for retten, hvis det gøres gældende, at der har været tale om frihedsberøvelse, og hvis sagens samlede omstændigheder taler for indbringelse." Tværtimod vil det i et tilfælde, hvor politiet finder anledning hertil, være hensigtsmæssigt, at spørgsmålet om frihedsberøvelse behandles sammen med spørgsmålet om den eventuelle frihedsberøvelses lovlighed. Herved imødegås risikoen for, at der skal anlægges en ny sag, som reelt set angår samme spørgsmål (efter retsplejelovens § 469, stk. 1, 1. pkt.).

For så vidt angår den konkrete sag kan indstævntes påstand kun besvares ved at afgøre, om politiets indgreb den 1. maj 2019 indebar en frihedsberøvelse eller ej. Hvis indgrebet indebar en frihedsberøvelse, skal sagen forelægges ved domstolene. Hvis indgrebet ikke indebar en frihedsberøvelse, skal den ikke forelægges domstolene.

Jeg er med disse bemærkninger og i øvrigt af den ved byretten dissenterende dommers anførte grunde enig i, at Københavns Politis indgreb ikke indebar en frihedsberøvelse efter hverken grundlovens § 71, stk. 6, politilovens § 3 eller artikel 5 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og at det derfor var berettiget, at Københavns Politi efter sagens samlede omstændigheder ikke fandt grundlag for at indbringe sagen i medfør af retsplejelovens § 469.

Jeg stemmer derfor for at frifinde Københavns Politi.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet, hvorfor byrettens dom stadfæstes.

Efter sagens karakter finder landsretten, at hver part skal bære egne omkostninger.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for landsretten til den anden part eller til statskassen.